

Особая роль в осуществлении учебного процесса в полиэтнической группе в практике обучения русскому языку иностранных учащихся отводится преподавателю русского языка как ретранслятору и интерпретатору русской лингвокультуры и русскому языку как инструмента интеграции и коммуникации. Вмещение в одной группе учащихся, например, из Китая, Вьетнама, где традиционно крайне уважительное отношение к учителю, строгое соблюдение дистанции между учителем и учеником, и учащихся из Западной Европы – где, особенно на современном этапе, учитель является скорее партнером, управляющим учебным процессом, но никак не абсолютным авторитетом.

Основная цель поликультурного образования в этом случае – формирование студента, осознающего, с одной стороны, собственную этническую идентичность, с другой – обладающего поликультурной и межкультурной компетентностью, готового к продуктивному взаимодействию с представителями иных этносов как в учебной, так и в профессиональной деятельности.

Н.А. Кобилко, канд. філол. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ТРУДНОЩІ РЕДАГУВАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Науково-технічний текст – одиниця наукової комунікації, учасники якої виконують когнітивні функції, послідовно нагромаджують і відтворюють інформацію. Попри велику кількість наукових розвідок, існують труднощі з визначенням того, що ж є вагомим у науковому й технічному середовищі – усне чи письмове мовлення. До науково-технічної літератури належать монографії, статті, патенти, технічні довідники.

На думку О.Б. Гургули та В.Д. Мельник, особливостями науково-технічної літератури є точність і стислість вираження думки, а також сувора логічна послідовність і повнота висловлення. Науковий текст – це насамперед міркування дослідника, які він викладає, використовуючи змістовно-композиційні елементи в певній послідовності. Як стверджує І.В. Холявко, «мислення автора, який створює науковий текст, не завжди є гармонійним і може охоплювати не весь процес породження тексту, тобто й зміст, і форму». Відповідно між текстовими одиницями спостерігаються відхилення логіко-семантичних відношень. Дослідниця М.В. Прихода до найскладніших проблем редагування відносить якість авторського тексту. На практиці

досить часто спостерігається низький змістовий і мовний рівень наукових текстів. Як правило, редактор змушений майже повністю їх переписувати. Отже, ми маємо справу з двома текстами – власне авторським і відредагованим. Редактор бере на себе функцію автора й намагається вийти з позиції читача – уносить ясність і розуміння. Процес редагування технічної літератури має охоплювати такі елементи: експліцитні (автор і текст) та імпліцитні (смісл тексту, який укладає автор; смісл тексту, що формується людиною, яка його сприймає).

О.В. Ребрій подає таку класифікацію помилок, що простежуються в наукових текстах:

1) інформаційні (відсутність новизни, дублювання інформації в кількох наукових розвідках);

2) модальні й фактичні (неправильне відношення матеріалу до дійсності);

3) темпоральні, локальні й ситуативні (відхилення часу; відхилення місця; відхилення ситуації);

4) семіотичні (кодувальні – код знака відхилений від норми; відображувальні – реципієнт по-іншому сприймає знак, ніж автор; значеннєві – неправильне слововживання);

5) тезаурусні (у реципієнта певний знак відсутній у тезаурусі);

6) сприйняттєві (виникають під час першого сприйняття інформації, причиною може слугувати двозначність у тексті);

7) атенційні (порушення переключення уваги реципієнта на інші об'єкти);

8) копіювальні (трапляються під час копіювання повідомлення);

9) мовні.

Окрему увагу звернемо на типи мовних помилок у науково-технічних текстах.

1. Орфографічні, які виникають унаслідок порушення орфографічної мовної норми: заміна букв або слів іншими буквами; пропуск букв, складів; написання зайвих букв у слові; пропуск слів; помилки під час переносу слів; перестановка слів; написання слів разом, окремо, через дефіс.

2. Лексичні: плеоназми, нерозрізнення значень паронімів і міжмовних омонімів, інтерферени, доречність використання термінів і професіоналізмів.

3. Морфологічні – відхилення в граматичних категоріях числа, роду, відмінка, ступеня порівняння, особи, часу, способу, стану, виду.

4. Словотвірні – застосування нетипових для української мови словотворчих засобів.

5. Синтаксичні – специфіка використання прийменників для оформлення компонентів словосполучення та речення.

6. Синкретичні – наявність в одній одиниці порушення різних мовних норм.

Проаналізувавши наукові тексти технічного спрямування, ми виокремили такі найпоширеніші помилки, крім орфографічних: відсутність уживання віддієслівних іменників (варіння, жарення); використання дієслова *являється*, характерного для художнього стилю (процес являється...); застосування російських дієприкметникових зворотів, які в українській мові, як правило, мають форму складнопідрядного речення (двигун, який живиться...); кальки з російської мови; нерозрізнення паронімів (приводити – призводити); невмотивовані запозичення; уживання прийменників *по, з, при*; узгодження частин мови; складні випадки керування; виділення дієприкметникових і дієприслівникових зворотів. Великі труднощі виникають під час редагування термінів, адже існуючі словники не відображають новоутворені поняття технічної галузі.

І.О. Кудряшов, доц. (ХДУХТ, Харків)

А.В. Аргюгін, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ В УДОСКОНАЛЕННІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ

У світі існують сотні видів спорту, тисячі професійних спортсменів та мільйони тих, хто займається спортом для підтримки здорового способу життя та для власного інтересу. Деякі мають статус Олімпійських або традиційних, це ті види спорту, які визначаються Олімпійською хартією за критерієм поширеності федерацій серед країн. Інші відносяться до нетрадиційних та національних.

Велике значення для кожної країни мають національні види спорту, оскільки є відображенням національно-культурних традицій, сприяють патріотичному вихованню молоді та популяризують здоровий спосіб життя серед населення.

В Україні національні види спорту здобули державну підтримку тільки 14 вересня 2017 року, коли набув чинності закон № 2074-VIII щодо визнання національних видів спорту. Він пояснює, що можна віднести до таких видів, та передбачає створення для них національних спортивних федерацій.

В Україні серед молоді більш поширеними є традиційні види спорту, оскільки вони широко популярні у нашій країні, мають багато федерацій та місцевих секцій, використовуються на заняттях фізичної